

וְלֹא־פִתְחָהּ פֶּתַחַיִן לְקַבְּלָא לֹוֹן וּלְפִתּוּחַ פִּתְחֵי הַהֵיכָלוֹת לְקַבֵּל אוֹתָם

אור הרשב"י

גופו להחרך אט אט ביסורים נוראיים. כיון שראה שנמצא הוא בצרה גדולה, התחיל לקרוא לעבודה זרה שלו שתבוא לעזרתו ותציל אותו, אך כמובן שקריאתו היתה לשוא. קרא לעבודת אלילים אחרת, ואף זו לא הושיעה אותו. וכך הזכיר את כל סוגי העבודה זרה שעבד להם אי פעם, אך ללא הועיל. לפתע נזכר בפסוק שהיה אביו הצדיק חזקיהו מקריא לו (דברים ד ל): "בְּצַר לְךָ וּמְצָאוּךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵי הַיָּמִים, וְשָׁבַת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעַתָּ בְּקוֹלוֹ, כִּי אֵל רַחוּם ה' אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ...". אמר מנשה: הרי אני קורא לקב"ה. אם יענה לי – מוטב, ואם לאו – הרי אין הבדל בינו לבין הקודמים שקראתי להם ח"ו.

באותה שעה היו מלאכי השרת מסתמים את חלונות הרקיע שלא תעלה תפילתו לפני הקב"ה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: אדם שהעמיד צלם בהיכל – אתה מקבלו בתשובה?! אמר להם: אם איני מקבלו בתשובה, הרי אני גועל דלת בפני כל בעלי תשובה! מיד חתר לו הקב"ה חתירה מיוחדת מתחת כסא הכבוד, וקבל את תפילתו ותשובתו!

הפך לו הקב"ה את דוד הנחושת למזל"ט – 'מטום זעיר ללא טייס' ואף ללא מנוע, והטיס אותו כשהוא נתון בתוך הדוד אל כסאו אשר בירושלים. באותה שעה אמר מנשה: יש דין ויש דיין! ואכן מיד שינה את מעשיו מקצה

חזקיהו המלך, אשר הרשיע הרבה והעמיד צלם בהיכל ועבד עבודה זרה, ונתן לכל עם ישראל לעבוד עבודה זרה, והכעיס הרבה את הקב"ה, בכל יום היה מעמיד אלף איש מעם ישראל שיחזיקו את הצלם של העבודה זרה והוא היה כבד מאד, וכיון שהיו מרימים אותו לגובה עד סוף היום, היה אוזל כחם, והצלם הזה מרוב כבדו היה קובר אותם מתחתיו את כל האלף איש, מנשה גם עשה כתועבות החמורים ביותר של הכנענים, דהיינו ששרף את בנו באש כקורבן לעבודה זרה. וכן ניחש ועונן ועשה אוב וידעונים וכל מיני כישופים].

כל זאת עשה לא בשגנה ולא מתוך תאוה, אלא במטרה להכעיס את הקב"ה, ולגרום לסילוק השכינה מבית המקדש. מנשה המלך לא רק הטא לעצמו, אלא אף החטיא את עם ישראל, כמו שנאמר (דברי הימים ב לג ט): "וַיַּתַּע מְנַשֶּׁה אֶת יְהוָה וַיִּשְׁבֵּי בִירוּשָׁלַיִם לַעֲשׂוֹת רָע מִן הַגּוֹיִם...". בגלל חטאיו המרובים של מנשה נגזרה גזירת חורבן בית המקדש הראשון על עם ישראל, כפי שנאמר (ירמיה טו ד): "וַנִּתְּתִים לְעֹנֶה לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ בְּגִלְל מְנַשֶּׁה בֶן יְחֻזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל אֲשֶׁר עָשָׂה בִירוּשָׁלַיִם".

ומה היה סופו, בא מלך אשור אסר אותו, ולקח אותו לאשור, ואמרו חז"ל, דוד של נחושת עשו לו שרי אשור, והיו מדליקים אש תחתיו. נכווה מנשה מחום האש וקפץ, אולם אז נכווה במקומות אחרים בגופו, וכך התחיל

ותכלית התפילה היא, **לִיַּחַדָּא וּלְקַשְׂרָא קְשָׁרִין** לייחד ולקשר קשרי היחוד של כל העולמות ולגרום יחוד זו"ן, **וּלְמַעַבְד רְעוּתֵהוּן** ועל ידי זה לעשות רצונם של המתפללים ולמלאות את בקשותיהם.

ידי אדם מקום קיבול התפילות והם השמות הקדושים

וְאֵלִין אַתְרִין וְדוּכְתִין דְּאַקְרוּן ואותם המקומות ובתי קיבול הנקראים **יְדֵי אָדָם, דְּקַיִימֵי לְבַנֵי נְשָׂא** העומדים לקבל את תפילות האדם ובעלי התשובה, **אֵלִין אֵינוּן שְׁמֵהּן קְדִישִׁין, דְּשְׁלִיטִין בְּכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא** הם שמות קדושים השולטים בכל מדרגה ומדרגה, (בְּגִין) **דְּבְהוּן עֲאֵלִין בְּנֵי נְשָׂא, בְּצִלּוֹתֵהוּן וּבְעוֹתֵהוּן, בְּכָל תְּרַעִין**

אור הרשב"י

בתשובה, וקיבל השי"ת את תשובתו ודאי הוא שיש תשובה לכולם.

ואמר רבי ישמעאל בן אלישע, שבשעה שעלה למרום, נגלו לפניו כל סתרי העולמות העליונים, וראה את הצדיקים בנן עדן כשהם יושבים ישיבות ישיבות ועוסקים בתורה, ולכל ישיבה יש ר' ראש ישיבה; ובין הישיבות ראה ישיבה שבה לומדים בעלי תשובה. ומי עמד בראש ישיבה זו? – מנשה המלך! הוא אשר לימד אותנו מה גדול כוחה של התשובה, וכיצד יכול אדם לצאת ולעלות מבור תחתיות לרום המעלה!

לקצה, ובמשך שלושים ושלוש שנים עבד את ה', והשתדל להחזיר את העם למוטב. כפי שנאמר: "וּבְהִצֵּר לוֹ חָלָה אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהָיו וַיִּכְנַע מְאֹד מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו. וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיַּעֲתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ וַיִּשְׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַיִם לְמַלְכוּתוֹ, וַיַּדַּע מְנַשֶּׁה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים... וַיִּסַּר אֶת אֱלֹהֵי הַנֹּכַח וְאֶת הַסָּמֶל מִבֵּית ה' וְכָל הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר בְּנָה בְּהַר בֵּית ה' וּבִירוּשָׁלַיִם, וַיִּשְׁלַח חִוּצָה לְעִיר. וַיִּכַּן אֶת מִזְבַּח ה' וַיִּזְבַּח עָלָיו זְבָחֵי שְׁלָמִים וְתוֹדָה, וַיֹּאמֶר לַיהוָה לַעֲבֹד אֶת ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל". מה רבו מעשיך ה' אם ככה מנשה שחטא והחטיא את הרבים שפך דמים וגרם לחרבן בית המקדש חזר

עֲלֵאִין שבהם נכנסים בני האדם בתפילתם ובקשתם בכל שערים העליונים כי על ידי שהם אוחזים בשמות אלו ומכוונים בהם הרי הם תופסים ונכנסים בשערים עליונים ותפילתם נכנסת בשערים אלו. **וּבְדָא שְׁלֵטִין תְּהַאִין לְעֵילָא** ועל ידי זה שולטים בני האדם התחתונים למעלה ויכולים להכנס בהיכלות העליונים. **וְרִזָּא דָא** וזה סוד הכתוב, (תהלים קיט) **יְדִיךְ עֲשׂוּנִי וַיְכַוְנֵנִי** כי אותם השמות הנקראים 'דיך' הם 'עשוני' שעשו את הנר"ן וגוף האדם 'ויכונוני' שעל ידי שאני נקשר בהם תפילתי מתקבלת ונתכוננו כל ענייני וצרכי, **וְאֵלִין שְׁמֵהֶן קְדִישִׁין** ואלו ה'דיך' הם השמות הקדושים.

ועל דרך שנתבאר ש'ידך' הוא 'מקום' מבאר גם מה שכתוב

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה נִטָּה אֶת יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם ויהי ברד בכל ארץ מצרים. ושואל. (שמות ט) **וְכִי הִיךְ יִכִּיל לְאַרְמָא יְדִיהָ עַל שָׁמַיָא** וכי איך יכול משה העומד בארץ להרים ידו על השמים. **אֵלָא** מה שאמר לו הקב"ה **נִטָּה פִירוּשׁוֹ אַרְכִּין** השפל את ידך. **כְּמַה דְּאֵתְּ אָמַר** כמו שכתוב, (תהלים יח) **וַיִּט שָׁמַיִם וַיִּרְד** שפירושו שהקב"ה הוריד את השמים למטה לארץ להפרע משונאיו (והוא דרך משל לומר שממהר להפרע מהם), **כְּמַשִּׁיכוּ מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא** וזה שאמר הקב"ה למשה נטה את ידך היינו שתשפיע שפע מלמעלה למטה ומה שאמר לו **יְדִיךְ פִירוּשׁוֹ אֲתַרְךָ** מקומך. **אֲתַרְךָ דְּדִרְגָא דִּילְךָ, דְּאֵתְּ שְׂאֲרֵי בְּנֵי הָאָדָם** דהיינו שתמשיך שפע ממדרגתך שאתה מושרש בה שהוא הדעת פנימיות התפארת אל השמים שבעולם הזה כדי שיעשו

רצונך וירד הברד, וְיָדָא בְּרֹזָא דְשִׁמְאָא קְדִישָׁא וְזֵה נַעֲשֶׂה ע"י הַזְכָּרַת הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ. וְכִלְא עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, בְּרֹזָא דְשִׁמְהֵן נְטִלֵי וְקִיִּימֵי כִי
כֹל הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים בְּסוּד שְׁמוֹת הַקְדוּשׁ הֵם נוֹסְעִים וְעוֹמְדִים וּמְתַקִּימִים. וּבְהֵן
עֲאֲלִין בְּנֵי נֶשֶׁא לְהִיכָלִין עֲלָאִין, וְלִית מֵאֵן דִּימְחֵי
בִּידֵיהֶן וּבְשִׁמּוֹת הַקְדוּשׁ נִכְנָסִים בְּנֵי הָאָדָם לְהִיכְלוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְאִין מִי שִׁמְחָה בִּידֵם, כִּי
הַשְּׁמוֹת הֵם אוֹתִיּוֹת הַקְבוּעוֹת בְּפִה וּמְחֻשְׁבֹת וְכוּונַת הָאָדָם מֵתְלַבְּשׁוֹת בְּהַבֵּל הַפִּה וְנַעֲשִׂית
לְהֵם כְּנִשְׁמָה לְגוֹף, וְאוֹתָם הַבְּלִים עוֹלִים וּבּוֹקְעִים רְקִיעִים וְעוֹלִים עַד מְקוֹם שְׁמֻכוֹנִים בְּהֵם
וּמְכַחֵם מְתַקִּימִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים כִּי אֵפִילוּ עוֹלָם הָאֲצִילוֹת מִתְנוּעָה וְעוֹפְעוֹלָה יִתְפִּילַת הָאָדָם
וְהַזְכָּרַת הַשְּׁמוֹת וְכוּונָתָם. וּפְאִין אִינּוֹן דִּידְעִין לְסִדְרָא יְהוּדָא
דְּמֵאֲרִיהוֹן כְּדָקָא יְאוֹת אֲשֶׁרֵיהֶם אֵלּוּ שִׁיּוּדְעִים לְסִדְרָא סִדְרָא הַיְחוּד שֶׁל קוֹנֵם
כְּרֵאוּי, וְלִמְיָהֵךְ בְּאַרְחָא קְשׁוּטָא, בְּגִין דְּלֵא יִטְעוּן בְּרֹזָא
דְּמֵהִימְנוּתָא וְלִלְכַת בְּדֶרֶךְ הָאֵמֶת כְּדִי שְׁלֵא יִטְעוּ בְּסוּד הָאֵמוּנָה.

סוד עליון באצילות הנקרא אמונה

תָּא חָזִי בָא וְרָאָה כִּי צַד נִקְשָׁרִים הִיכְלוֹת זֵה בּוּזָה ע"י הַתְּפִילָה, בְּהִיכָלִין
אֲלִין בּוֹ הִיכְלוֹת אֵלּוּ דְּבִרְיָאָה, אֵית רֹזָא עֲלָאָה גּוֹ
מֵהִימְנוּתָא יֵשׁ סוּד עֲלִיּוֹן בִּיחּוּד הַנַּעֲשֶׂה בְּאֲצִילוֹת הַנִּקְרָא אֵמוּנָה כִּי עַל יָדָם עוֹלָה
הַמִּזְן אֵל הָאֲצִילוֹת. וְכִלְהוֹן חִיּוּן רְתִיבִין וְכֹל הַחַיּוֹת וְהַמְּרַכְבוֹת שֶׁלֹּמְדָנוּ עַד
עַתָּה שֵׁשׁ בְּכֹל הִיכַל וְהִיכַל, כִּלְהוֹן מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא כֹּל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ לוֹ